

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce	Lenka ČERNÁ
Název práce	LABYRINTY – NÁSTROJ ROZVOJE ORIENTACE V PROSTORU A V ROVINĚ U PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ
Autor posudku	PhDr. Michaela KASLOVÁ

Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění) Autorka předložené práce si vybrala prostředí labyrintů ke zkoumání toho, jak dalece aktivity v tomto prostředí ovlivňují u předškolních dětí rozvoj schopnosti orientace ve strukturovaném prostoru ať již 3D, nebo 2D. Autorka navázala na experimenty s labyrinty, které byly sice zaměřeny odlišně, ale nabízely ucelený pohled na práci s labyrinty (metodické listy RAABE). Autorka vhodně využila pestré škály informačních zdrojů k sestavení vlastní série rozvíjejících i diagnostických aktivit. Stanovené cíle splnila a prokázala jak samostatnost i tvořivost, tak rozvinutou schopnost sebereflexe.

Obsahové části (úplnost, relevance, řazení)

Práce o rozsahu 60 stran je doplněna tabulkovými a obrazovými přílohami na 36 stranách. Práce má čtyři hlavní části: Úvod (2 strany), Teoretická část (22 stran), Praktická část (22 stran), Závěr (3 strany).

Úvod představuje bakalářskou práci podrobněji než abstrakt, naznačuje i osobní důvody autorky v k volbě práce i specifický přínos, který autorka od své práce očekává.

Teoretická část je pojata tak, aby mohla postihnout všechny potřebné kontexty k praktické části, což zde znamená nejen pedagogicko-psychologický pohled na dítě předškolního věku, matematický rámec včetně specifikace problematiky rozvoje schopností významných pro matematické myšlení – zde prostorová orientace, ale i historicko-filosofický pohled na pojem labyrint. Autorka ukazuje kořatost této problematiky a vybírá ta pojetí klíčových pojmů, která se jí jeví pro danou práci funkční. V průběhu práce pak zavádí i některé vlastní termíny, ve dvou případech ne důsledně odlišuje, zda se jedná o vlastní vymezení, či zda se přiklání k vymezení některého z předem citovaných autorů. Pokud chceme něco této jinak velmi pečlivě zpracované části vytknout, pak bych doporučila doplnit slova *biologických, emočních a sociálních* (na str. 11) a slovo *nejméně* do druhého odstavce (na str. 24). Autorka prokázala schopnost se hlouběji zamyslet nad informačními zdroji, skloubit informace ze zcela odlišných typů zdrojů (filosofie, literatura, film, matematika, jazyk, didaktika apod.) tak, aby tvořily ucelený teoretický základ pro praktickou část.

Praktická část prezentuje cíle, hypotézy, metody práce i podmínky pro ověření hypotéz v kapitolách 2.1 – 2.4. Pro ověření hypotéz si zvolila komparativní metodu s užitím pre-testu, post-testu a jejich analýzy. Vlastní šetření popisuje v kapitole 2.5 praktické části

V průběhu šetření si pečlivě vedla záznamy. Práce prezentuje přehledné tabulace jevů, podrobnější – výchozí tabulky jsou v přílohách, shrnující tabulky umožňují vyhledávání závislostí mezi získanými daty. Autorka prokázala, že je schopna analýzy. V diskusi je zjevné, že se dokáže zamyslet na danou situaci pod různými úhly pohledu, nejen z pohledu předmatematické gramotnosti. Za přínos považuji kapitolu 2.7.5, ve které formuluje další návrhy plynoucí z přehodnocení dosavadního šetření nejen z pohledu výzkumníka, ale i z pohledu praxe.

Závěr práce zahrnuje nejen výsledky, ke kterým autorka dospěla, ale zasazuje svoji zkušenost i data do širšího rámce v souladu s pojetím teoretické části. Poslední odstavec na straně 56 mohl být formulován exaktněji. Vedle toho odráží i její plné zaujetí pro danou problematiku.

Odborná část (matematika/didaktika: náročnost, správnost, výstavba, konzistence apod.)

Práce odpovídá svojí strukturou zadanému zaměření. Práce je jak matematicky, tak didakticky správná. Autorka v teoretické části vymezila pojmy, o které se dále opírá. Z textu je patrné, že

autorka operuje s pojmy vědomě a správně, text je konzistentní. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, i když autorka zvažovala i jiné pořadí, ke konečnému pořadí kapitol dospěla hlubší úvahou a pořadí podložila argumentačně.

Přínos (originalita, použitelnost apod.)

Kladem práce je komplexnost, s jakou autorka přistoupila k řešení bakalářského úkolu. Práce klade řadu otázek, na které autorka v rámci daného šetření odpovídá, navíc prezentuje i další otázky plynoucí z nabyté zkušenosti, které pokládá za významné pro další možná šetření.

Série aktivit je původní. Komparace výsledků sledovaných skupin přináší některé nové závěry, jiné závěry ukazují, že problém trvá a že je stále neřešen jako např. představy rotace, schopnost orientace v kruhovém/válcovém strukturovaném prostoru, kde tvoří překážky obloukového charakteru (porovnejme s půproblémy popsány v publikaci Kritická místa ve vyučování matematice).

Formální náležitosti

(gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava)

Předložená práce je přehledná a je psána srozumitelným jazykem. V jazyce práce je pouze několik drobných chyb: dvakrát chybí čárka v souvětí; jednou je čárka nadbytečná; u klíčových slov je k jejich oddělení užitá čárka místo středníku; u slova post-test vypadl jednou spojovník. Ve dvou případech jsou myšlenky formulovány méně srozumitelně. Pasáže určené pro komunikaci s dětmi jsou jazykově přiměřené. Práce je doložena bohatou dokumentací, která svědčí o systematické práci. Citace odpovídají normě, odkazy na další zdroje jsou funkční. V seznamu literatury jsou nadbytečně uváděna křestní jména autorů v plném znění.

Aktivity jsou charakterizovány správně, popsány přesně a získaná data jsou uváděna přehledně a funkčně v nově zpracovaných tabulkách. Volba i forma příloh je zvládnuta. Tabulky v příloze představují velmi cennou část práce.

Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití)

Informační zdroje jsou dostatečné a pestré a nad rámec původních požadavků. Přes značný rozsah zdrojů je práce terminologicky konzistentní. Ze seznamu literatury vypadl jeden zdroj, z něhož autorka těží v teoretické části (KASLOVÁ, M. *Labyrinty - Metodické listy RAABE pro ZŠ*. Praha: RAABE, 2002. 30 stran). Tuto skutečnost lze tolerovat vzhledem k tomu, že autorka uvedla (v seznamu literatury pod číslem 6) studijní text pro bakalářské studium, který se opírá o veřejně přístupný materiál – o výše zmíněné Metodické listy.

Další poznámky

Bakalářská práce reprezentuje KMDM na soutěži SVOČ v kategorii K2A.

Vyjádření ke shodám v systému Theses: -

Hodnocení: Práce **splňuje** podmínky kladené na závěrečnou práci. Práci **doporučuji** k obhajobě.

Otázky úkoly k obhajobě

- 1) V čem spatřujete nyní úskalí komparativní práce v mateřské škole?
- 2) Co považujete za největší přínos vaší práce a proč?
- 3) V obhajobě uveďte u každého labyrintu, zda jde o labyrint přejatý (autor), upravený/obměněný (zdroj) či labyrint zcela původní (vlastní).

Praha, 5. května 2015

podpis autora posudku